

КОДЕКС ЧЕСТІ

ПРЕАМБУЛА

Органічне поєднання змісту навчання та виховання в ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. Бекетова (далі – Університет), дотримання базових принципів Кодексу честі забезпечать сприятливий соціально-психологічний клімат у студентському колективі та колективі співробітників університету, що уможливить отримання високих результатів дослідницької, викладацької та освітньої діяльності та сприятиме вихованню висококваліфікованих спеціалістів, свідомо діючої, морально зрілої, соціально не байдужої, гармонійно розвиненої, високоосвіченої, соціально активної молоді, визначальними якостями якої є відповідальність, високі духовні, родинні й патріотичні переконання, яка є носієм надбань національної та світової культури, здатна до саморозвитку та самовдосконалення.

Кодекс честі (далі – Кодекс) є стандартом поведінки студентів та співробітників ХНУМГ ім. О. М. Бекетова в академічному середовищі

Кодекс передбачає зобов'язання кожного студента та співробітника Університету виявляти повагу до всіх людей, незалежно від статі, раси, релігії, фізичного чи сімейного стану, будь-якої іншої приналежності.

Кодекс розроблено на підставі вітчизняного та зарубіжного досвіду етичної нормотворчості, рекомендацій членів робочої групи, із урахуванням пропозицій викладачів і студентів Університету.

Одночасно із забезпеченням обов'язків громадян України, до членів університетської спільноти, висувається вимога неухильно дотримуватися засад Кодексу.

1. ПРИНЦИПИ КОДЕКСУ ЧЕСТІ

Принципів Кодексу честі зобов'язані дотримуватися всі співробітники та студенти Університету. Такими, зокрема, є :

- **принцип законності.** У своїй діяльності члени університетської громади суворо дотримуються законів України, а також заохочують інших поважати й неупереджено застосувати їх;

- **принцип чесності та порядності.** У навчальній та викладацькій діяльності, під час проведення наукових досліджень, у практичній роботі тощо представники університетської спільноти зобов'язані діяти чесно, бути відвертими й у жодному разі не допускати використання неправдивих тверджень;

- **принцип взаємної довіри.** Атмосфера довіри заохочує вільний обмін ідеями та інформацією в університетському середовищі, сприяє співпраці та продукуванню нових ідей, позбавляє страху щодо привласнення іншими результатів чужої діяльності;

- **принцип ввічливості та толерантності.** Члени Університету з повагою та доброзичливо ставляться до інших , їхніх думок, поглядів, переконань тощо;

- **принцип справедливості та об'єктивності.** Взаємини між членами університетської спільноти мають ґрунтуватися на неупередженому ставленні один до одного, об'єктивній оцінці результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності, спроможності розглядати дискусійні питання неупереджено, не беручи до уваги особистих уподобань чи вигод;

- **принцип компетентності й професіоналізму.** Члени колективу зобов'язані здійснювати свою діяльність на високому професійному рівні, постійно підвищувати науковий і освітній рівні;

- **принцип добросовісності та відповідальності.** Студенти й працівники Університету відповідають за результати своєї діяльності, добросовісно виконують взяті на себе зобов'язання;

- **принцип партнерства та взаємодопомоги.** З метою підвищення якості результатів навчальної і дослідницької роботи представники університетської громади орієнтуються на суб'єкт-суб'єктну або партнерську взаємодію;

- **принцип взаємоповаги.** Повага в університетському середовищі має бути взаємною, що передбачає виявлення її як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі, статусу;

- **принцип безпеки та добробуту університетської громади.** Студенти та працівники повинні піклуватися про дотримання безпеки й добробуту в стінах Університету. Діяльність студентів і працівників Університету не повинна приводити до виникнення загроз їхньому життю, заподіювати шкоду здоров'ю та майну університетської громади загалом і кожного члена зокрема;

- **принцип шанобливості.** Члени університетської громади зобов'язані шанувати історію Університету та осіб, які зробили значний внесок у його розвиток.

ВИЗНАЧЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПОНЯТЬ

Ключовими поняттями Кодексу є такі:

академічна доброчесність – сукупність принципів і правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної та відповідальної особистості, спроможної навчатися, викладати й здійснювати наукову діяльність, дотримуючись етичних та правових норм (Закон України «Про освіту», п.1, ст. 354);

академічний кодекс честі – набір етичних правил, що окреслює базові позиції етично прийнятної поведінки в певній академічній спільноті;

захист інформації – сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї (Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ);

комісія честі – орган, що контролює дотримання кодексу й ухвалює рішення щодо порушників, зазвичай складається з представників різних категорій учасників освітнього процесу, зокрема представників усіх факультетів;

наукове відкриття – встановлення невідомих раніше, але об'єктивних закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, які докорінно змінюють рівень наукового пізнання (ст. 457 Цивільного кодексу України);

неправомірна вигода – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального або негрошового спрямування, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав (Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII);

освітня діяльність – діяльність вищих навчальних закладів, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти й інших осіб (Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII);

плагіат – це оприлюднення (опублікування) повністю або частково чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 Закону України «Про авторське право та суміжні права»);

потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень (Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII).

2 НОРМИ ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТІВ І ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Усі студенти (незалежно від форми та періоду навчання) та викладачі (не залежно від форми працевлаштування) зобов'язані дотримуватися етичних норм поведінки, визначених у цьому Кодексі.

2. 1. Правила поведінки

Кожен член Університету повинен дотримуватись такого:

- вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів Університету, не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами;
- вимог Статуту Університету;
- моральних норм та правил етичної поведінки;
- відповідати за свої слова та дії;
- поважати та співчувати іншим;
- поважати гідність і добробут інших;
- поважати й захищати права та прагнення інших;
- своєю діяльністю сприяти розвитку Університету;
- підтримувати атмосферу довіри, взаємної відповідальності та співпраці в університетському середовищі;
- дотримуватися високого рівня культури спілкування, бути привітним, не підвищувати голосу під час спілкування;
- не відповідати на образи, звинувачення чи критику з метою залагодження потенційного або наявного конфлікту;
- поважати досвід, професійну підготовленість і ефективність роботи колег та професійних працівників інших сфер;
- практикувати необхідну співпрацю з метою підвищення якості послуг;
- поважати відмінні погляди та практичний досвід колег, а також інших працівників;
- уникати неконструктивної критики щодо своїх колег і індивідуально відповідати за публічну критику їхньої роботи;
- вважати неприпустимим поширення навмисних чуток і вживання лайливих і грубих слів;
- з метою підвищення кваліфікації прагнути отримувати нові знання й досвід шляхом обміну інформацією з колегами та іншими фахівцями;

– сприяти обговоренню у своєму колективі випадків порушення етичних норм.

Неприйнятними для студентів і працівників Університету є:

– дискримінація щодо (стосовно) інших людей на підставі академічного статусу, а також за національною, расовою, статевою чи іншою приналежністю;

– загроза власному здоров'ю або безпеці іншим студентам та/або працівникам;

– пошкодження майна Університету чи особистої власності студентів та/або працівників;

– відмова дотримуватися головних принципів поведінки;

– використання ненормативної, неприпустимої лексики;

– демонстрування одягу або інших особистих речей з образливою метою;

– залякування або агресія та насильство;

– вживання, виготовлення й поширення наркотичних речовин, розпивання алкогольних напоїв і куріння на території Університету;

– доставляння та використання в Університеті колючих, ріжучих чи рублячих предметів або інструментів, не пов'язаних із виробничим або навчальним процесом, холодної і вогнепальної та іншої зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими або аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами, муляжів зброї, піротехнічних пристроїв, вибухових, отруйних, сильнодіючих, легкозаймистих, наркотичних і нарковмісних речовин, із різким запахом та вираженою дратівною дією;

– участь у будь-якій діяльності, пов'язаній із обманом, нечесністю;

– підроблення та використання підроблених документів, що стосується навчального процесу або посадового становища представників університету;

– подання результатів чужої праці як своїх під час здійснення навчальної, наукової або трудової діяльності;

– вчинення дій, що перешкоджають здійсненню навчального та наукового процесів.

3 ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ЧЕСНОСТІ

У своїй роботі кожен член Університету повинен керуватися такими пріоритетами.

3.1. Академічна чесність – це певна сукупність правил поведінки людини в академічному середовищі, що передбачає моральний і правовий складники регулювання цієї поведінки під час виконання навчальних або дослідницьких завдань.

3.2. Члени університетської спільноти ХНУМГ ім. О. М. Бекетова зобов'язані:

3.2.1 Сумлінно та самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання.

3.2.2 Брати активну участь у науково-дослідній роботі, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах.

3.2.3 Брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення навчально-виховного процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення.

3.2.4 Докладати максимум зусиль щодо оволодіння теоретичними та спеціальними знаннями, практичними, професійними навичками, необхідними спеціалісту вищого кваліфікаційного рівня.

3.2.5 Виконувати оригінальні роботи в межах кожної дисципліни.

3.2.6 Використовувати в навчальній та науковій діяльності тільки надійні й провідні (правдиві) джерела інформації та обов'язково посилатися на них, незважаючи на те, в якому вигляді вони опубліковані – електронному чи паперовому.

3.3 Неприйнятними під час здійснення навчально-виховної та науково-дослідницької роботи для членів спільноти Університету є:

3.3.1 Плагіат – навмисне чи свідоме оприлюднення (опублікування), повністю або частково чужого твору (тексту або ідей) під іменем особи, яка не є автором цього твору, без належного оформлення посилань.

3.3.2 Шахрайство, а саме:

- фальсифікація або фабрикування інформації чи наукових результатів і використання їх під час роботи;
- підроблення підписів в офіційних документах (залікових книжках, актах, звітах, угодах тощо);
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, навушники, телефони, планшети тощо);
- посилання на джерела, які не були використані в роботі;
- списування (реплікація) під час складання будь-якого різновиду підсумкового або поточного контролю;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- надання або репрезентування різними особами робіт однакового змісту як результату своєї навчальної або наукової діяльності.

3.3.3 Несанкціонована співпраця, а саме:

- надання допомоги для здійснення акту академічної нечесності;
- навмисна чи свідома допомога або спроба допомог іншому вчинити акт академічної нечесності;
- придбання в інших осіб чи організацій із наступним поданням як власних результатів навчальної та наукової діяльності (звітів, рефератів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних і магістерських робіт, есе, статей, монографій, навчальних посібників тощо).

3.3.4 Пропонування чи отримання неправомірної винагороди під час оцінювання результатів успішності, виконання навчальних чи дослідницьких завдань.

3.3.5 Використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної (вищої) оцінки під час складання будь-якого різновиду підсумкового контролю або переваг у роботі.

3.3.6 Внесення до списку авторів статей, монографій, підручників тощо осіб, які не брали участі в отриманні наукових результатів.

3.3.7 Інші різновиди академічної нечесності.

4 КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ЧЕСНОСТІ (РАДА З ВИХОВНОЇ РОБОТИ)

4.1 Дотримання студентами та працівниками Університету моральних і правових норм цього Кодексу у ХНУМГ ім. О. М. Бекетова забезпечує Комісія з питань етики та академічної чесності в складі Ради з виховної роботи (склад щорічно затверджується наказом ректора Університету).

4.2 Головною метою Комісії є втілення в життя Концепції національно-патріотичного виховання студентської молоді Університету.

4.3 Комісії надається право одержувати і розглядати заяви щодо порушення Кодексу честі та подавати пропозиції адміністрації Університету (факультетів та інститутів) щодо накладення відповідних санкцій.

4.4 У своїй роботі комісія керується Конституцією України, Законом України «Про вищу освіту», Статутом Університету, Концепцією національно-патріотичного виховання студентської молоді Університету та іншими чинними нормативно-правовими актами.

4.5 Комісія має такі обов'язки та повноваження:

- підтримувати та застосовувати стандарти академічної доброчесності;
- створювати і впроваджувати освітнє програмне забезпечення, спрямоване на підвищення академічної доброчесності;
- консультувати й консультуватися зі студентами та працівниками Університету з питань академічної доброчесності;
- призначати склад Комісії, який обирається на трирічний термін;

– щороку звітувати перед студентами, викладачами та персоналом Університету про стан справ і діяльність Комісії.

4.6 Головними завданнями Комісії є:

– розгляд документів щодо проблем національного виховання (накази, інструктивні листи тощо, які надходять до Університету від Міністерства освіти і науки України, інших керівних органів) та розроблення заходів стосовно їхнього виконання;

– узгодження планів виховної роботи структурних підрозділів Університету (факультетів, бібліотеки, музею тощо);

– визначення тематики науково-практичних конференцій, семінарів кураторів та нарад щодо проблем національного виховання, постійно діючого семінару-практикуму кураторів студентських груп, голів студентських рад;

– організація і проведення відзначення державних свят, пам'ятних дат, ювілеїв діячів національної культури і мистецтва;

– залучення до виховної роботи висококваліфікованих і талановитих народних умільців, представників громадськості, національної наукової та мистецької еліти;

– використання засобів масової інформації у висвітленні досвіду виховання студентів;

– контроль за виконанням деканатами й кафедрами Концепції національно-патріотичного виховання студентів у процесі навчання і в позанавчальний час;

– узагальнення результатів контролю виховної роботи й соціологічних досліджень на виховну тематику, підготування на їхній основі пропозицій щодо вдосконалення організації та проведення виховної роботи;

– аналіз тематичної спрямованості репертуарних планів колективів художньої самодіяльності і внесення пропозицій щодо відповідності їхнього змісту базовим положенням Концепції національно-патріотичного виховання;

– контроль за дотриманням етичних норм і правил поведінки членами Університету.

4.7 Особа, яка стала свідком або має незаперечні підстави вважати, що стався факт порушення цього Кодексу, повинна повідомити про це Комісію.

4.8 Якщо студент чи працівник має сумніви або непевність стосовно того, що його дії або бездіяльність можуть порушувати Кодекс, він може звернутися за консультацією до Комісії.

4.9 Будь-який член університетської спільноти має право звернутися до Комісії з метою внесення пропозицій та доповнень до цього Кодексу.

5 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1 Члени університетської спільноти повинні дотримуватися вимог Кодексу. Незнання або нерозуміння етичних норм, затверджених цим Кодексом, не звільняє від відповідальності за їхнє порушення.

5.2 Прийняття принципів і норм Кодексу засвідчується підписом члена університетської громади. Зараховані на перший курс студенти Університету дають свою згоду дотримуватися вимог Кодексу в обов'язковому порядку.

5.3 Порушення норм цього Кодексу може передбачати накладання санкцій, аж до відрахування або звільнення з університету, за поданням Комісії з питань етики та академічної чесності.

5.4 Кодекс затверджується Конференцією трудового колективу Університету.

5.5 Зміни та доповнення до Кодексу вносяться за поданням Ученої ради, Студентського сенату, профкому співробітників, профкому студентів ХНУМГ ім. О. М. Бекетова та Комісії з питань етики та академічної чесності. Зміни й доповнення до Кодексу вносяться винятково на підставі рішення Конференції трудового колективу Університету.

Використані джерела:

1. Хартія основних прав Європейського Союзу [Електронний ресурс]: Міжнародний документ від 07.12.2000. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_524, вільний. – (дата звернення: 21.08.2017).
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (з останніми змінами згідно із Законом України від 23.06.2005 № 2710-IV) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356
3. Про інформацію [Електронний ресурс]: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>, вільний – (дата звернення: 21.08.2017).
4. Про запобігання корупції [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>, вільний – (дата звернення: 21.08.2017).
5. Про авторське право та суміжні права [Електронний ресурс]: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>, вільний – (дата звернення: 21.08.2017).
6. Про вищу освіту [Електронний ресурс]: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>, вільний – (дата звернення: 21.08.2017).
7. Stanford University Code of Conduct [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://adminguide.stanford.edu/chapter-1/subchapter-1/policy-1-1-1>, вільний – (дата звернення: 21.08.2017).
8. Western Governors University [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.desu.edu/academics/dsu-online>, вільний – (дата звернення: 21.08.2017).

9. Trinity College of the University of Melbourne [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.trinity.unimelb.edu.au/>, вільний – (дата звернення: 21.08.2017).
10. Code of Conduct Guidelines Princeton University [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://campusrec.princeton.edu/youth-programs/summer-camps/code-conduct>, вільний – (дата звернення: 21.08.2017).
<https://campusrec.princeton.edu/youth-programs/summer-camps/code-conduct>
11. Conduct and discipline Kent t State University [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kent.edu/hr/handbook/conduct-and-discipline>, вільний – (дата звернення: 21.08.2017).
12. Кодекс честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kpi.ua/code>, вільний – (дата звернення: 21.08.2017).